

Asif Verdiyev: Çaylarda sululuq azalıb

Son dövrlərdə iqlim dəyişmələri şəraitində yağıntıların miqdarının nəzərəcarpacaq dərəcədə azalması, ilin isti aylarında quraqlıq dövrünün davamiyyətinin artması nəticəsində ölkə çaylarında sululuğun azalması müşahidə edilir. Bu ilin may və iyun aylarında ölkə ərazisinə düşən yağıntıların miqdarının normadan az olması, iyun ayının əvvəlində anomal istilərin müşahidə edilməsi ilə əlaqədar Kür çayında, həmçinin ona tökülən digər çaylarda sululuq azalıb. Bunun nəticəsində may ayının 15-dən başlayaraq 31-dək Kür çayının yuxarı axınında, yəni Qıraqqəsəməni məntəqəsində suyun səviyyəsi 108 santimetr azalıb. Eyni zamanda, Kür çayının Mingəçevir su anbarından aşağıda, Yevlax məntəqəsində suyun səviyyəsində 47, Zərdabda 127, Surrada 165, Şirvanda 190, Salyanda 154, Araz çayının Novruzlu məntəqəsində isə 122 santimetr azalma müşahidə olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin baş hidroloqu Asif Verdiyevin məlumatı verib. Onun sözlərinə görə, iyunda Qıraqqəsəməni məntəqəsində suyun səviyyəsinin azalması davam etsə də, Mingəçevir su anbarından buraxılan suyun miqdarının bir qədər artırılması ilə əlaqədar aşağı axında suyun səviyyəsinin təəddüdü qeydə alınıb: "Ümumiyyətlə, çoxillik müşahidələrə görə, Kür çayının aşağı axınında yay dövründə hava şəraitinin yağmursuz və isti keçməsi, eyni zamanda, suya olan tələbatla əlaqədar ayrı-ayrı illərdə səviyyənin azalması müşahidə edilib. Builki azalma isə ötən illərlə müqayisədə bir qədər çox olsa da, buna yaxın və oxşar vəziyyət 2001-ci ildə də qeydə alınıb. Suya olan tələbatın ödənilməsi üçün çoxlu miqdarda su ehtiyatlarından həm qonşu Gürcüstan və Türkiyədə, həm də Azərbaycanda istifadə edilməsi Kür çayından daha çox su götürülməsinə səbəb olur ki, bu da mövcud vəziyyətə təsir göstərir. Təəssüf ki, biz hər yerdə şirin sudan texniki məqsədlər üçün istifadənin şahidi oluruq. Kürün suyu azalır. Bu da su qıtlığı kimi kompleks problemlərlə səciyyələnir. Belə ki, Kürün suyunun səviyyəsinin azalması, onun axarının sürətinin azalmasına gətirib çıxarır ki, bu da öz növbəsində şimal-şərq küləyi gücləndiyi zaman dəniz suyunun çayın məcrasına daxil olmasına səbəb olur. Kür çayı Türkiyə və Gürcüstanın ərazisindən axaraq çirklənməyə məruz qalır. Su ehtiyatlarından istifadə olunması ilə bağlı problemin həll olunması üçün hər bir region dövləti tərəfindən beynəlxalq tələblərə cavab verən süləmlizləyici qurğuların tikilməsi və suqoruyucu texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı tədbirlərin görülməsi vacibdir. Ölkə başçısının müvafiq Sərəncamına əsasən su ehtiyatlarının idarə olunması üzrə dövlət komissiyası yaradılıb. Bu, su ehtiyatları ilə bağlı məsələnin ciddiliyini göstərməklə bərabər, su ehtiyatlarından qənaətlə və səmərəli istifadə olunmasına təkən yaradacaq. Çayların suyunun azalması sudan qənaətlə və səmərəli istifadə olunmasına bir siqnal olmalıdır".

ANA SƏHİFƏ / CƏMIYYƏT

CƏMIYYƏT

Asif Verdiyev: Çaylarda sululuq azalıb

02.07.2020 (02:10)

A⁻ A⁺

Bölmənin digər xətləri

Bakı, 2 iyul, AZƏRTAC

Son dövrlərdə iqlim dəyişmələri şəraitində yağıntıların miqdarının nəzərəcarpacaq dərəcədə azalması, ilin isti aylarında quraqlıq dövrünün davamiyyətinin artması nəticəsində ölkə çaylarında sululuğun azalması müşahidə edilir. Bu ilin may və iyun aylarında ölkə ərazisinə düşən yağıntıların miqdarının normadan az olması, iyun ayının əvvəlində anomal istilərin müşahidə edilməsi ilə əlaqədar Kür çayında, həmçinin ona tökülən digər çaylarda sululuq azalıb. Bunun nəticəsində may ayının 15-dən başlayaraq 31-dək Kür çayının yuxarı axınında, yəni Qıraqqəsəməni məntəqəsində suyun səviyyəsi 108 santimetr azalıb. Eyni zamanda, Kür çayının Mingəçevir su anbarından aşağıda, Yevlax məntəqəsində suyun səviyyəsində 47, Zərdabda 127, Surrada 165, Şirvanda 190, Salyanda 154, Araz çayının Novruzlu məntəqəsində isə 122 santimetr azalma müşahidə olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin baş hidroloqu Asif Verdiyevin məlumatı verib.

Onun sözlərinə görə, iyunda Qıraqqəsəməni məntəqəsində suyun səviyyəsinin azalması davam etsə də, Mingəçevir su anbarından buraxılan suyun miqdarının bir qədər artırılması ilə əlaqədar aşağı axında suyun səviyyəsinin təəddüdü qeydə alınıb: "Ümumiyyətlə, çoxillik müşahidələrə görə, Kür çayının aşağı axınında yay dövründə hava şəraitinin yağmursuz və isti keçməsi, eyni zamanda, suya olan tələbatla əlaqədar ayrı-ayrı illərdə səviyyənin azalması müşahidə edilib. Builki azalma isə ötən illərlə müqayisədə bir qədər çox olsa da, buna yaxın və oxşar vəziyyət 2001-ci ildə də qeydə alınıb.

Suya olan tələbatın ödənilməsi üçün çoxlu miqdarda su ehtiyatlarından həm qonşu Gürcüstan və Türkiyədə, həm də Azərbaycanda istifadə edilməsi Kür çayından daha çox su götürülməsinə səbəb olur ki, bu da mövcud vəziyyətə təsir göstərir.

Təəssüf ki, biz hər yerdə şirin sudan texniki məqsədlər üçün istifadənin şahidi oluruq.

Kürün suyu azalır. Bu da su qıtlığı kimi kompleks problemlərlə səciyyələnir. Belə ki, Kürün suyunun səviyyəsinin azalması, onun axarının sürətinin azalmasına gətirib çıxarır ki, bu da öz növbəsində şimal-şərq küləyi gücləndiyi zaman dəniz suyunun çayın məcrasına daxil olmasına səbəb olur.

Kür çayı Türkiyə və Gürcüstanın ərazisindən axaraq çirklənməyə məruz qalır. Su ehtiyatlarından istifadə olunması ilə bağlı problemin həll olunması üçün hər bir region dövləti tərəfindən beynəlxalq tələblərə cavab verən süləmlizləyici qurğuların tikilməsi və suqoruyucu texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı tədbirlərin görülməsi vacibdir.

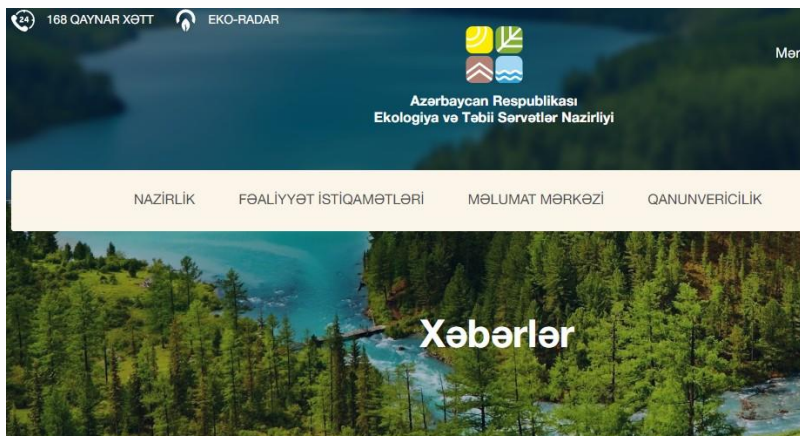
Ölkə başçısının müvafiq Sərəncamına əsasən su ehtiyatlarının idarə olunması üzrə dövlət komissiyası yaradılıb. Bu, su ehtiyatları ilə bağlı məsələnin ciddiliyini göstərməklə bərabər, su ehtiyatlarından qənaətlə və səmərəli istifadə olunmasına təkən yaradacaq.

Çayların suyunun azalması sudan qənaətlə və səmərəli istifadə olunmasına bir siqnal olmalıdır".

© Materiallardan istifadə edərkən hiperlinklə istinad olunmalıdır

Yağışların yağması çaylarda sululuğun artmasına səbəb olub

Ötən gün ərzində ölkə ərazisinə yağan yağışlar nəticəsində Kiçik Qafqazın ərazisindən axan Zəyəmçay, Kürəkçay və Dəstəfurçay çaylarında sululuğun artımı müşahidə edilib. Gəncəçayın sol qolu olan Dəstəfurçay çayında sel hadisəsi qeydə alınıb. Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin Hidrologiya Mərkəzinin direktoru Asif Verdiyev bildirib. O qeyd edib ki, Böyük Qafqazın cənub yamacından axan Əyriçay, Kişçay çaylarında da sululuğun artımı müşahidə edilib, Əyriçay çayında sel hadisəsi qeydə alınıb. "Həmin çaylar birbaşa Qanix çayına töküldüyü üçün Qanix çayında da sululuğun artımı baş verib. Qeyd edim ki, uzun müddət davam edən quraqlıqdan sonra yağışların yağması dağ çaylarında sululuğun artmasına səbəb olub ki, bu da nisbətən Kür və Qanix çaylarına öz təsirini göstərüb".

Yağışların yağması çaylarda sululuğun artmasına səbəb olub

12 iyul 2020, 16:35

Ötən gün ərzində ölkə ərazisinə yağan yağışlar nəticəsində Kiçik Qafqazın ərazisindən axan Zəyəmçay, Kürəkçay və Dəstəfurçay çaylarında sululuğun artımı müşahidə edilib. Gəncəçayın sol qolu olan Dəstəfurçay çayında sel hadisəsi qeydə alınıb. Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin Hidrologiya Mərkəzinin direktoru Asif Verdiyev bildirib.

O qeyd edib ki, Böyük Qafqazın cənub yamacından axan Əyriçay, Kişçay çaylarında da sululuğun artımı müşahidə edilib, Əyriçay çayında sel hadisəsi qeydə alınıb.

"Həmin çaylar birbaşa Qanix çayına töküldüyü üçün Qanix çayında da sululuğun artımı baş verib.

Qeyd edim ki, uzun müddət davam edən quraqlıqdan sonra yağışların yağması dağ çaylarında sululuğun artmasına səbəb olub ki, bu da nisbətən Kür və Qanix çaylarına öz təsirini göstərüb".

A.Verdiyevin sözlərinə görə iyulun 18-dək qeyri sabit hava şəraitinin davam edəcəyi, aralıq yağış yağacağı, bəzi yerlərdə leysan xarakterli intensiv olacağı gözlənilir ki, nəticədə çaylarda yenidən sululuğun artacağı və bəzi dağ çaylarında qısamüddətli daşqın və sel keçəcəyi ehtimal olunur.

Paylaş

Təbii sərvətlərimiz

Milli parklar

Qoruqlar

Yasaqlıqlar

Fəaliyyət qazintılar

Yeraltı sular

Yeraltı sular

Mineral sular

Termal sular

Heyvanat aləmi

Bitki aləmi

Palçıq vulkanları

Təbiət abidələri

Ekoloji siyasət

Global ətraf mühit pr

Ekoloji vəziyyət

Ekoloji siyasət

Dövlət proqramları

Beynəlxalq əməkdaş

Əvvəllər 24 saat fasiləsiz su verilən ərazilərdə gecə saatlarında suyun verilməsi dayandırılır, su anbara toplanır

Paytaxtın bəzi rayonlarında su fasilələrlə verilir. Binəqədi rayon sakinlərinin sözlərinə görə, əvvəllər əraziyə su 24 saat verilərdə, son zamanlar gecə saat 00.00-da suyun verilməsi dayandırılır. Bir də su şəhər saatlarında verilir. "Azərsu" ASC-nin mətbuat katibi Anar Cəbrayılı Sputnik Azərbaycan-a açıqlamasında bildirib ki, buna səbəb bütün ölkədə su problemi yaşanmasıdır: "Vətəndaşlar bunu nəzərə almalıdır. "Azərsu" rejim tənzimləmələri həyata keçirir. Bu səbəbdən də əvvəllər 24 saat fasiləsiz su verilən ərazilərdə gecə saatlarında suyun verilməsini dayandıraraq, suyu anbara toplayırıq ki, gündüz saatlarında verə bilək. Bunu abunəçilər nəzərə almalıdır". Xatırladaq ki, yay fəsli olması və ölkədə pandemiya olması ilə əlaqədar olaraq, suyun istifadəsi 38 faiz artıb.

Əvvəllər 24 saat fasiləsiz su verilən ərazilərdə gecə saatlarında suyun verilməsi dayandırılır, su anbara toplanır

BAKİ, 13 iyul — Sputnik. Paytaxtın bəzi rayonlarında su fasilələrlə verilir.

Binəqədi rayon sakinlərinin sözlərinə görə, əvvəllər əraziyə su 24 saat verilərdə, son zamanlar gecə saat 00.00-da suyun verilməsi dayandırılır. Bir də su şəhər saatlarında verilir.

"Azərsu" ASC-nin mətbuat katibi Anar Cəbrayılı [Sputnik Azərbaycan](#)-a açıqlamasında bildirib ki, buna səbəb bütün ölkədə su problemi yaşanmasıdır: "Vətəndaşlar bunu nəzərə almalıdır. "Azərsu" rejim tənzimləmələri həyata keçirir. Bu səbəbdən də əvvəllər 24 saat fasiləsiz su verilən ərazilərdə gecə saatlarında suyun verilməsini dayandıraraq, suyu anbara toplayırıq ki, gündüz saatlarında verə bilək. Bunu abunəçilər nəzərə almalıdır".

Xatırladaq ki, yay fəsli olması və ölkədə pandemiya olması ilə əlaqədar olaraq, suyun istifadəsi 38 faiz artıb.

Şahin Mustafayev: "Ölkədə kəskin su çatışmazlığı müşahidə edilir"

"Azərbaycanda su ehtiyatlarının az olması, iqlim dəyişməsi və orta temperaturun yüksəlməsi, qonşu ölkələrdən daxil olan yerüstü su ehtiyatlarının, çaylarda sululuğun və yağıntıların əhəmiyyətli dərəcədə azalması, digər tərəfdən ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafı, əkin sahələrinin, suvarma və içməli su təchizatı üzrə şəbəkələrin genişləndirilməsi nəticəsində suya tələbatın artması son illərdə ölkədə su çatışmazlığını şərtləndirib". "Report" xəbər verir ki, bunu Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2020-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasda Baş Nazirin müavini Şahin Mustafayev bildirib. "Bu baxımdan, xüsusilə cari ildə ölkənin su ehtiyatları sahəsində gərgin vəziyyət yaranmışdır. Hazırda əsas su anbarlarında 20,5 milyard kubmetr tutuma qarşı əvvəlki illərdən kəskin aşağı səviyyədə - cəmi 11,3 milyard kubmetr su mövcuddur ki, bunun 8,6 milyard kubmetri ölü həcmidir. Sizin rəhbərliyinizlə əvvəlki illərdə böyük həcmdə işlərin həyata keçirilməsinə, ehtiyat tədbirlərinin görülməsinə, məsələn, Taxtakörpü, Şəmkirçay, Naxçıvanda Heydər Əliyev (Vayxır) su anbarlarının, Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin və sair layihələrin inşa edilməsinə baxmayaraq, hazırda kəskin su çatışmazlığı müşahidə edilir", - deyərək, qeyd edib.

Şahin Mustafayev: "Ölkədə kəskin su çatışmazlığı müşahidə edilir"

İNFRASTRUKTUR

15 iyul, 2020 · 22:49

Report.az

"Azərbaycanda su ehtiyatlarının az olması, iqlim dəyişməsi və orta temperaturun yüksəlməsi, qonşu ölkələrdən daxil olan yerüstü su ehtiyatlarının, çaylarda sululuğun və yağıntıların əhəmiyyətli dərəcədə azalması, digər tərəfdən ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafı, əkin sahələrinin, suvarma və içməli su təchizatı üzrə şəbəkələrin genişləndirilməsi nəticəsində suya tələbatın artması son illərdə ölkədə su çatışmazlığını şərtləndirib".

"Report" xəbər verir ki, bunu Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2020-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasda **Baş Nazirin müavini Şahin Mustafayev** bildirib.

"Bu baxımdan, xüsusilə cari ildə ölkənin su ehtiyatları sahəsində gərgin vəziyyət yaranmışdır. Hazırda əsas su anbarlarında 20,5 milyard kubmetr tutuma qarşı əvvəlki illərdən kəskin aşağı səviyyədə - cəmi 11,3 milyard kubmetr su mövcuddur ki, bunun 8,6 milyard kubmetri ölü həcmidir.

Sizin rəhbərliyinizlə əvvəlki illərdə böyük həcmdə işlərin həyata keçirilməsinə, ehtiyat tədbirlərinin görülməsinə, məsələn, Taxtakörpü, Şəmkirçay, Naxçıvanda Heydər Əliyev (Vayxır) su anbarlarının, Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin və sair layihələrin inşa edilməsinə baxmayaraq, hazırda kəskin su çatışmazlığı müşahidə edilir", - deyərək, qeyd edib.

[Bizim Telegram kanalımıza abunə olun](#)

SON

12:14

"Zirə keçirilir"

FUTBOL

12:05

Dövlət və qeyri-dövlət

HƏR

12:05

Azərbaycanın artıq enerji

ENE

11:42

Rusiya min

REG

11:41

Ermənistan

DAĞ

11:38

FOX max

DAĞ

11:38

Bu işi şirkət

BİZN

11:36

Klub Federasiyası

FUTBOL

11:35

Videonun keçirilməsi

PAYL

HAD

11:35

Azərbaycanın enerji

ENE

Kür “can verir”: Vəziyyət kritik həddə çatıb

Kürün deltasında Xəzər dənizinin suyu çaya qovuşaraq, hələ də “irəliləmək”də davam edir. İlk günlər bu problem Neftçala şəhəri də daxil olmaqla, yeddi kənddə yaşanırırsa, indi isə artıq dəniz suyu Kür boyunca 60 kilometr məsafədən çox çaya qarışıb. Bu, o deməkdir ki, Neftçalanın sonuncu yaşayış məntəqəsi olan Aşağı Surra kəndindən keçərək, Salyan rayonunun Ərəbqardaşbəyli kənd ərazisinədək gəlib çatıb. İndi Neftçalada içməli su problemi yaşanır. Doğrudur, şəhər əhalisini içməli su ilə təmin etmək üçün rayona 20-dən çox su maşını cəlb edilib. Həmin maşınlar Salyan ərazisindən su götürərək Neftçalaya daşıyır. Ancaq Kürün suyu o qədər şorlaşmış ki, hətta mal-qara onu içmir. Təsərrüfat sahibləri isə susuzluqdan yanan pambıq sahələrini şorlaşmış su ilə suvarmaq məcburiyyətində qalıblar.

Mütəxəssislər hesab edir ki, bu il havalar quraq keçdiyindən Kür çayında suyun səviyyəsi minimum həddən də aşağı düşüb. Çayda axar tamamilə dayanıb. Çayın ən çökək yeri olan Xəzərə tökülən hissəsində dəniz sularına qarışaraq, geri axmağa başlayıb. Digər tərəfdən, lilsovuran gəmilərlə dibdərinləşdirmə işləri aparıldığından dənizin suyu çaya asanlıqla girə bilər. Növbə isə Salyanıdır. Kür çayının rayonun Ərəbqardaşbəyli kəndi ərazisindən keçən hissəsində şorlaşma müşahidə olunur.

Mütəxəssislərin fikrincə, problem yaşanmasın deyə, Kürün deltasında süni maneələr yaratmaqla çayın səviyyəsi ya qaldırılmalı, ya da Mingəçevir su anbarından buraxılan suyun həcmi artırılmalıdır. Əgər vaxtında qabaqlayıcı tədbirlər görülməzsə, hər iki rayonda vəziyyət faciəli həddə çata bilər.

Kür “can verir”: Vəziyyət kritik həddə çatıb - VİDEOREPORTAJ

Kürün deltasında Xəzər dənizinin suyu çaya qovuşaraq, hələ də “irəliləmək”də davam edir. İlk günlər bu problem Neftçala şəhəri də daxil olmaqla, yeddi kənddə yaşanırırsa, indi isə artıq dəniz suyu Kür boyunca 60 kilometr məsafədən çox çaya qarışıb.

Bu, o deməkdir ki, Neftçalanın sonuncu yaşayış məntəqəsi olan Aşağı Surra kəndindən keçərək, Salyan rayonunun Ərəbqardaşbəyli kənd ərazisinədək gəlib çatıb. İndi Neftçalada içməli su problemi yaşanır.

Doğrudur, şəhər əhalisini içməli su ilə təmin etmək üçün rayona 20-dən çox su maşını cəlb edilib. Həmin maşınlar Salyan ərazisindən su götürərək Neftçalaya daşıyır. Ancaq Kürün suyu o qədər şorlaşmış ki, hətta mal-qara onu içmir. Təsərrüfat sahibləri isə susuzluqdan yanan pambıq sahələrini şorlaşmış su ilə suvarmaq məcburiyyətində qalıblar.

Mütəxəssislər hesab edir ki, bu il havalar quraq keçdiyindən Kür çayında suyun səviyyəsi minimum həddən də aşağı düşüb. Çayda axar tamamilə dayanıb. Çayın ən çökək yeri olan Xəzərə tökülən hissəsində dəniz sularına qarışaraq, geri axmağa başlayıb. Digər tərəfdən, lilsovuran gəmilərlə dibdərinləşdirmə işləri aparıldığından dənizin suyu çaya asanlıqla girə bilər.

Növbə isə Salyanıdır. Kür çayının rayonun Ərəbqardaşbəyli kəndi ərazisindən keçən hissəsində şorlaşma müşahidə olunur. Mütəxəssislərin fikrincə, problem yaşanmasın deyə, Kürün deltasında süni maneələr yaratmaqla çayın səviyyəsi ya qaldırılmalı, ya da Mingəçevir su anbarından buraxılan suyun həcmi artırılmalıdır. Əgər vaxtında